Paweł Bącal
ORCID: 0000-0002-3362-646X
Uniwersytet Warszawski

https://doi.org/10.19195/1733-5779.37.5

Status prawny młodzieżowych rad powiatów

JEL Classification: R50

Słowa kluczowe: młodzieżowa rada powiatu, partycypacja społeczna, samorząd powiatowy, ustawa o samorządzie powiatowym, młodzież

Keywords: youth county council, social participation, county self-government, County Self-Government Act, youth

Abstrakt: Partycypacja społeczna, wynikająca z konstytucyjnej zasady społeczeństwa obywatelskiego, powinna mieć silne oddziaływanie w ramach samorządu terytorialnego. Na poziomie powiatu jedną z form aktywności obywateli może być młodzieżowa rada powiatu. W artykule zarysowano historię tych podmiotów oraz przedstawiono ich obecne rozpowszechnienie. Podjęto próbę stworzenia definicji tych rad oraz omówiono procedury ich powstania. Wskazując na podstawy prawne aktów powołujących, przestawiono wątpliwości co do możliwości ich istnienia w obecnym stanie prawnym. Porównano także aktywność tych podmiotów i młodzieżowych rad gmin, posiadających umocowanie ustawowe. Na podstawie oceny działalności młodzieżowych rad powiatów zaprezentowano również powody, które przemawiają zdaniem autora za koniecznością nowelizacji ustawy o samorządzie powiatowym.

The legal status of youth county councils

Abstract: Social participation, which has its origin in the Constitution of the Republic of Poland (civil society principle), should also be seen on the self-government level. On the county level, citizens' activity can be strengthened by a youth county council. The article first discusses the history of these bodies as well as their current popularity and condition. The author also tries to create their definition and outline the establishment procedure. While pointing to the legal basis of the establishment acts, the author gives several reasons why youth county councils are not legal in the current circumstances. Youth county councils and youth municipal councils are compared on the basis of their activity. In the final part of the article, the author points out why those bodies should have a legal basis on the national level.

Studenckie Prace Prawnicze, Administratywistyczne i Ekonomiczne 37, 2021
© for this edition by CNS

Wprowadzenie

Samorząd terytorialny odgrywa istotną rolę w procesie budowy społeczeństwa obywatelskiego. Dzieje się tak przede wszystkim ze względu na większą dostępność (z punktu widzenia jednostki) niż w przypadku administracji rządowej. Daje to samorządowi szansę na realizację modelu współzarządzania (*governance*)[1]. Zgodnie ze schematem drabiny partycypacji wpływ mieszkańców na kierunki rozwoju danej wspólnoty może różnić się w zależności od stosunku decydentów do bardziej inkluzywnego procesu decyzyjnego, jak również stanu społeczeństwa obywatelskiego[2]. Jeżeli oba te czynniki są na wysokim poziomie, rola lokalnej czy regionalnej społeczności nie ogranicza się wyłącznie do aktu wyborczego i bycia informowanym o działalności władz, ale polega na udziale w podejmowaniu decyzji bądź (na najwyższym szczeblu) ich inicjowaniu[3]. Przy takim założeniu, zmienia się klasyczna, hierarchiczna relacja decydent–społeczeństwo, ewoluując w stronę równorzędnego partnerstwa[4]. Nie oznacza to jednocześnie spadku znaczenia władzy. Wręcz przeciwnie — przez większe zaangażowanie społeczności w proces podejmowania decyzji zyskują one mocniejszą legitymację. Wraz z postępującym kształtowaniem się społeczeństwa obywatelskiego tworzone są kolejne narzędzia włączania społecznego w sprawowanie władzy: od tradycyjnych konsultacji społecznych, przez budżety partycypacyjne i inicjatywy uchwałodawcze, do powoływania gremiów, skupionych na poszczególnych grupach społecznych[5]. Za taką grupę należy uznać ludzi młodych, a za narzędzie służące do ich aktywizacji — młodzieżowe rady. Młodzieżowa samorządność istnieje na wszystkich szczeblach jednostek samorządu terytorialnego. Najbardziej jest to widoczne na poziomie gmin, bowiem forma młodzieżowych rad gmin (dalej: m.r.g.) jest zarówno najstarsza[6], jak i najbardziej rozpowszechniona. Jest także ujęta w ramy

---

[1] Zob. M. Oramus, *Model współzarządzania (*governance*) i problemy dotyczące jego wdrażania w administracji publicznej*, „Rocznik Administracji Publicznej" 2015, nr 1.

[2] E. Inglot-Brzęk, *Znaczenie roli władz samorządowych w kształtowaniu partycypacji obywatelskiej*, „Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy" 2017, nr 2, s. 336.

[3] L. Kowalczyk, *Współczesne zarządzanie publiczne jako wynik procesu zmian w podejściu do administracji publicznej*, „Zeszyty Naukowe Wałbrzyskiej Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości" 2008, nr 1, s. 11.

[4] R. Czachor, *Ewolucja paradygmatu współzarządzania (*governance*) i problemy w jego wdrażaniu*, „Zeszyty Naukowe UJW. Studia z Nauk Społecznych" 2016, nr 9, s. 69.

[5] Zob. E. Sokalska, *Znaczenie konsultacji społecznych w demokracji partycypacyjnej*, „Opolskie Studia Administracyjno-Prawne" 2016, nr 3; D. Ziółkowski, *Obywatelska inicjatywa uchwałodawcza jako instrument partycypacji społecznej*, „Zeszyt Studencki Kół Naukowych Wydziału Prawa i Administracji UAM" 2018, nr 8; J. Łukomska-Szarek, *Budżetowanie partycypacyjne jako instrument współzarządzania sferą publiczną*, „Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy" 2014, nr 4.

[6] Uchwała nr 44/V/90 Rady Miasta Częstochowy z dnia 19 września 1990 roku w sprawie utworzenia Rad: Dziecięcej i Młodzieżowej Miasta Częstochowy (Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miasta Częstochowy).

© for this edition by CNS

ustawowe, czego nie można powiedzieć o młodzieżowych radach powiatów (dalej: m.r.p.)[7]. Skutkuje to przede wszystkim niestworzeniem jednolitych standardów działania tych podmiotów, jako że występują między nimi widoczne rozbieżności. Należyte standardy nie zostały wypracowane także ani przez doktrynę, ani przez orzecznictwo, gdyż kwestia m.r.p. nie została tam jak dotychczas szerzej poruszona. Wobec zwiększającej się liczby tych podmiotów omówienie tego zagadnienia wydaje się wskazane. Celem artykułu jest charakterystyka oraz ocena ich statusu prawnego.

I Rys historyczny oraz stan obecny

Zgodnie z dostępnymi informacjami w Polsce istnieją 33 młodzieżowe rady powiatów. Jest to około 10% ogółu powiatów. Dla porównania młodzieżowe rady gmin znajdziemy w mniej więcej 20% gmin[8]. Pierwszym, który zdecydował się na powołanie tej formy reprezentacji młodzieży, był powiat myślenicki (woj. małopolskie). Stało się to 28 września 1999 roku, a więc w niedługim czasie po wejściu w życie reformy administracyjnej i powstaniu powiatów[9]. O pewnej dynamice w powoływaniu m.r.p. można mówić dopiero od 2015 roku (wcześniej ich powołanie było jednostkowe) — od tego czasu powstała większość z istniejących dziś rad. Wychodzono też z inicjatywami powołania kolejnych podmiotów tego typu (zarówno ze strony władz powiatu, jak i młodzieży). W 2020 roku miano utworzyć kolejne m.r.p., co jednak nie doszło do skutku z powodu COVID-19[10]. Historia zna także przypadek likwidacji młodzieżowej rady powiatu – stało się tak w 2013 roku w powiecie chojnickim[11] (m.r.p. powołana w 2007 roku)[12].

Używana w teście zbiorcza nazwa „młodzieżowa rada powiatu" jest najbardziej rozpowszechniona, ale nie jedyna dla podmiotów tego typu. Spotkać można bo-

---

[7] Z. Niewiadomski, *Komentarz do art. 5b*, [w:] *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, Warszawa 2011, Legalis.

[8] Zob. uzasadnienie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym (Sejm IX kadencji, druk nr 576).

[9] Informacje o Młodzieżowej Radzie Powiatu Myślenickiego, http://www.myslenicki.pl/wcag/dokumenty/archnuke/mlod_r_p/ (dostęp: 5.02.2021).

[10] Projekt uchwały w sprawie młodzieżowej rady powiatu biłgorajskiego z powodu sytuacji epidemiologicznej został usunięty z porządku obrad rady: Protokół nr XX/2020 z obrad XX sesji VI kadencji Rady Powiatu w Biłgoraju dnia 3 sierpnia 2020 r. (Biuletyn Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Biłgoraju).

[11] Uchwała nr XXV/288/2013 Rady Powiatu Chojnickiego z dnia 29 sierpnia 2013 roku w sprawie likwidacji Młodzieżowej Rady Powiatu Chojnickiego (Biuletyn Informacji Publicznej Powiatu Chojnickiego).

[12] Uchwała nr X/78/2007 Rady Powiatu Chojnickiego z dnia 8 listopada 2007 roku w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Powiatu Chojnickiego oraz określenia zasad i trybu pracy Młodzieżowej Rady Powiatu Chojnickiego (Biuletyn Informacji Publicznej Powiatu Chojnickiego).

© for this edition by CNS

wiem również takie określenia, jak: młodzieżowa rada regionu (powiat policki[13]), forum młodzieży (powiat gliwicki[14]) czy zespół doradczy (powiaty legnicki[15] oraz dąbrowski[16]). Rozbieżności te są jednym ze skutków nieumocowania ustawowego m.r.p., co zostanie poruszone w dalszej części artykułu. Odnosząc się jeszcze do popularyzacji rad na omawianym szczeblu, można stwierdzić, że nie jest to (jak dotychczas) popularna forma zaangażowania młodzieży — zarówno na niższym, jak i wyższym poziomie samorządu terytorialnego młodzieżowe rady są znacznie częściej spotykane.

II Definicja

Najogólniej stwierdzić można, że m.r.p. są odpowiednikami (na szczeblu powiatowym) młodzieżowych rad gmin, funkcjonujących na podstawie art. 5b ustawy o samorządzie gminnym[17]. Brak umocowania ustawowego młodzieżowych rad powiatów oraz idące za tym odmienności w procedurze powstania, wyborze organu powołującego i podstawy prawnej prowadzą do trudności w skonstruowaniu precyzyjnej definicji obejmującej wszystkie tego typu podmioty. Różnice dotyczą nie tylko spraw o charakterze raczej technicznym, takich jak długość kadencji czy liczba członków (tu rozbieżności są wręcz wskazane), ale także kwestii bardziej strukturalnych — funkcji oraz umocowania przy organach powiatu. W pierwszej z tych kwestii można wymienić funkcję: konsultacyjną, opiniodawczą, doradczą i inicjatywną. Co istotne, wszystkie z wymienionych są niewiążące dla organów powiatu[18]. W przeważającej większości m.r.p. pełnią wspomniane funkcje w stosunku do obu organów powiatu, należy jednak odnotować istnienie podmiotów działających przy staroście powiatu (który oczywiście nie jest organem powiatu) — tak jest w kwestii powiatu legnickiego[19] i dąbrowskiego[20].

---

[13] Zarządzenie nr 15/2016 Starosty Polickiego z dnia 31 marca 2016 roku w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Regionu w Policach (Biuletyn Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Policach).

[14] Informacje o Forum Młodzieży Powiatu Gliwickiego, http://www.starostwo.gliwice.pl/aktualnosci-pl/mlodziez-pelna-inicjatywy.html (dostęp: 5.08.2021).

[15] Zarządzenie nr 73/2019 Starosty Legnickiego z dnia 7 października 2019 roku w sprawie powołania Młodzieżowego Zespołu Doradczego Starosty Legnickiego i nadania mu statutu (Biuletyn Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Legnicy).

[16] Informacje o Młodzieżowym Zespole Doradczym Starosty Dąbrowskiego, https://powiatdabrowski.pl/aktualnosci/inauguracyjne-spotkanie-m%C5%82odzie%C5%BCowego-zespo%C5%82u--doradczego-starosty-d%C4%85browskiego.html (dostęp: 5.08.2021).

[17] Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 713.

[18] D. Ziółkowski, *Komentarz do art. 5c*, [w:] *Ustawy samorządowe. Komentarz*, red. S. Gajewski, A. Jakubowski, Warszawa 2018, s. 99.

[19] Zarządzenie nr 73/2019 Starosty Legnickiego z dnia 7 października 2019 r. w sprawie powołania Młodzieżowego Zespołu Doradczego Starosty Legnickiego i nadania mu statutu (Biuletyn Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Legnicy).

[20] Informacje o Młodzieżowym Zespole Doradczym Starosty Dąbrowskiego…

© for this edition by CNS

Podsumowując, w obowiązującym stanie prawnym młodzieżowe rady powiatu określić można jako podmioty będące stałą reprezentacją młodzieży, powołane przez jeden z organów powiatu bądź starostę i pełniące w stosunku do nich różne niewiążące funkcje.

III Procedura i podstawa prawna powołania

a) Procedura

Porównując proces powstania m.r.p. z podobnymi podmiotami na pozostałych szczeblach samorządu terytorialnego, można zauważyć, że jest on bardziej podobny do szczebla gminnego aniżeli wojewódzkiego. Składa się bowiem tylko z jednego etapu. W wypadku młodzieżowych sejmików województw procedura zazwyczaj obejmuje uchwałę zarówno sejmiku, jak i zarządu. Na podstawie istniejących m.r.p. nie jest możliwe przedstawienie jednolitej procedury czy wskazanie jednego organu, który taką radę powołuje — wynika to oczywiście z nieumocowania ustawowego tych podmiotów. Można więc wskazać na przypadki zakładania m.r.p. przez radę powiatu[21], zarząd powiatu[22] lub zarządzenie starosty[23]. Uchwały/zarządzenia zawierały regulacje powołujące m.r.p. oraz określające ich funkcje. Dokładniejszy kształt tych podmiotów określony był w statutach oraz ordynacji wyborczej, stanowiących załączniki do wspomnianych uchwał/zarządzeń. Na ich podstawie zarząd powiatu bądź starosta zarządzali wybory, co kończyło procedurę tworzenia m.r.p.

b) Podstawa prawna

Rozbieżności w kwestii przepisów wskazywanych jako podstawa prawna powołania młodzieżowych rad nie tylko wtedy, gdy organy powołujące są odmienne. Także między tymi samymi organami istnieją różnice. Wśród regulacji wskazywanych przez rady powiatu można wymienić: art. 3d ust. 1 i 2 czy art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o samorządzie powiatowym (dalej: u.s.p.). Zarządy powiatów powoływały się natomiast na art. 32 i 32 ust. 1 u.s.p. Starostowie zaś wskazywali na art. 34 i 35 ust. 2 oraz wspomniany już art. 4 ust. 1 pkt 1 u.s.p. Istnieje też przypadek powołania się wyłącznie na statut powiatu (powiat ropczycko-sędziszowski). Pierwszy ze wspomnianych artykułów (art. 3d ust. 1 i 2 u.s.p.) reguluje kwestię konsultacji

[21] Np. uchwała nr XII/55/2015 Rady Powiatu Chrzanowskiego z dnia 30 września 2015 roku w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Powiatu Chrzanowskiego oraz określenia zasad i trybu pracy Młodzieżowej Rady Powiatu (Biuletyn Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Chrzanowie).

[22] Np. uchwała nr 95/294/20 Zarządu Powiatu Wołowskiego z dnia 26 sierpnia 2020 roku w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Powiatu Wołowskiego i nadania jej statutu (Biuletyn Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Wołowie).

[23] Np. zarządzenie nr 15/2016 Starosty Polickiego z dnia 31 marca 2016 roku w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Regionu w Policach (Biuletyn Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Policach).

© for this edition by CNS

z mieszkańcami, które mogą być przeprowadzane „w przypadkach przewidzianych ustawą oraz w innych sprawach ważnych dla powiatu”[24]. Zasady i tryb ich odbywania się ma określać uchwała rady powiatu. Z kolei art. 4 ust. 1 pkt 1 u.s.p., czyli najczęstsza podstawa prawna funkcjonowania m.r.p., dotyczy wymienienia edukacji publicznej jako zagadnienia mieszczącego się w zakresie zadań powiatu. Artykuł 32 u.s.p. reguluje już kwestie związane tylko z jednym organem, to jest zarządem powiatu. W przepisie tym zostały wymienione jego zadania. W art. 34 i 35 u.s.p. określono natomiast zakres zadań starosty powiatu.

Analizując przytoczone przepisy jako podstawę prawną powołania młodzieżowych rad powiatów, należy wskazać na wątpliwości w tym zakresie. W art. 4 wymieniony został zakres zadań publicznych samorządu powiatowego (wśród których, w ust. 1 pkt 1, znajduje się edukacja publiczna). Już samo to sugerować może, że przepis ten należy zakwalifikować do grona tak zwanych przepisów zakresowych. Jest to określenie sfery spraw, którymi organ się zajmuje[25] — nie może jednak tworzyć podstawy działań władczych administracji[26] — te mogą być podejmowane na podstawie norm kompetencyjnych[27]. Stanowisko to znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądowym. Zdaniem WSA w Bydgoszczy

> wszelkie dopuszczalne prawnie działania powiatu i jego organów mogą być związane przepisami w większym lub mniejszym stopniu. O ile są to działania władcze o charakterze zewnętrznym, tzn. wkraczające w sferę uprawnień podmiotów niepodporządkowanych organizacyjnie i służbowo, to formy i granice takiej ingerencji powinny wyraźnie wynikać z ustawy. Nie wystarczy w tym przypadku ogólna norma zawarta w art. 4 ust. 1 i art. 9 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym[28].

Z kolei według NSA w Katowicach art. 4 ust. 1 określa jedynie zadania powiatu, zatem nie może tworzyć samodzielnej podstawy prawnej odnośnie do działań władczych[29]. Do norm kompetencyjnych zaliczyć można już art. 32, 34 i 35 u.s.p. Nie wymieniono tam jednak uprawnień dla zarządu (art. 32 u.s.p.) bądź starosty (art. 34 i 35 u.s.p.) do powołania młodzieżowej rady powiatu. W konsekwencji nie mogą one zatem stanowić odpowiedniej podstawy prawnej — przepisy kompetencyjne muszą być określone w sposób precyzyjny[30], co wynika z naczelnej zasady działania organów administracji publicznej — co nie jest dozwolone, jest zabronione. Zasada ta ma swoje źródło w art. 7 Konstytucji RP. Za WSA w Gdańsku powtórzyć można:

---

[24] Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym, Dz.U. z 2020 r. poz. 920.

[25] W. Dawidowicz, *Zagadnienia ustroju administracji państwowej w Polsce*, Warszawa 1969, s. 41.

[26] M. Matczak, *Kompetencja organu administracji publicznej*, Kraków 2004, Lex.

[27] D. Mazurkiewicz, *Pojęcie kompetencji w prawie administracyjnym*, „Państwo i Prawo” 1988, nr 3, s. 77.

[28] Wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 19 grudnia 2017 roku, II SA/Bd 1076/17, CBOSA.

[29] Wyrok NSA w Katowicach z dnia 23 marca 2000 roku, II SA/Ka 2407/99, CBOSA.

[30] W. Sokolewicz, M. Zubik, *Komentarz do art. 7*, [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, t. 1, red. L. Garlicki, M. Zubik, Warszawa 2016, Lex.

© for this edition by CNS

w stosunkach publicznoprawnych (a do takich należy działalność i funkcjonowanie organów samorządowych) nie stosuje się zasady co nie jest zakazane jest dozwolone, lecz zasadę, że dozwolone jest tylko to, co prawo wyraźnie przewiduje, gdyż stosownie do art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, a zatem samodzielność organów gminy istnieje wyłącznie w granicach ustanowionego prawa[31].

Można natomiast znaleźć pewne argumenty za wskazaniem art. 3d ust. 1 i 2 jako podstawy prawnej powołania młodzieżowej rady powiatu. Pełni ona bowiem między innymi funkcję konsultacyjną, co koresponduje z treścią omawianego przepisu, który dotyczy przeprowadzania konsultacji społecznych. Jak się jednakże wydaje, funkcjonowanie m.r.p. nie mieści się w tym zakresie. Wskazane w doktrynie formy konsultacji to między innymi spotkania z mieszkańcami, ankiety czy platforma internetowa poświęcona konsultacjom[32]. Wynika z tego, że konsultacje podejmowane na podstawie art. 3d powinny być poświęcone konkretnym, jednostkowym zagadnieniom[33], a więc nie ma tutaj miejsca na istnienie stale funkcjonującego podmiotu konsultacyjnego. Potwierdzać to może przykład ustawy o samorządzie gminnym (u.s.g.), w której obok analogicznego do art. 3d u.s.p. art. 5a u.s.g., występuje odrębna podstawa prawna dotycząca powołania młodzieżowej rady gminy — art. 5b u.s.g.[34] Należy wreszcie podzielić pogląd WSA w Kielcach, który w analogicznej sprawie stwierdził, że do kompetencji samorządu nie należy ustalanie kręgu jednostek uprawnionych do udziału w konsultacjach:

dookreślenie w ten sposób kręgu osób uprawnionych do uczestniczenia w konsultacjach stanowi rażące naruszenie prawa materialnego, bowiem w uprawnieniu rady gminy do ustanowienia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji nie mieści się określanie praw podmiotowych członków społeczności lokalnej w zakresie prawa jednostki do udziału w konsultacjach. Ograniczenie w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw może być ustanowione tylko w ustawie, nie zaś w uchwale organu gminy[35].

Wydaje się, że z powodu identycznego brzmienia art. 5a u.s.g. i art. 3d u.s.p. można odnieść te argumenty także do szczebla powiatowego. Wyodrębnienie podmiotu konsultacyjnego złożonego z młodzieży stanowiłoby więc ograniczenie prawa innych mieszkańców powiatu. Z tych względów także art. 3d u.s.p. nie może stanowić odpowiedniej podstawy prawnej w kwestii powołania młodzieżowej rady powiatu.

Analiza zagadnienia prowadzi do stwierdzenia, że nie ma obecnie odpowiednich podstaw prawnych, umożliwiających powołanie młodzieżowych rad powiatów. Jest wielce prawdopodobne, że obowiązujące uchwały dotyczące tych podmiotów zostałyby zakwestionowane przez sądownictwo administracyjne, gdyby

---

[31] Wyrok WSA w Gdańsku z dnia 21 stycznia 2016 r., III SA/Gd 847/15, CBOSA.

[32] M. Banat, *Konsultacje społeczne w samorządzie terytorialnym*, „Samorząd Terytorialny" 2014, nr 1–2, s. 22–23.

[33] *Ibidem*, s. 15.

[34] R. Marchaj, *Samorządowe konsultacje społeczne*, Warszawa 2016, Lex.

[35] Wyrok WSA w Kielcach z dnia 13 kwietnia 2017 roku, II SA/Ke 38/17, CBOSA.

© for this edition by CNS

je zaskarżono, tak jak miało to miejsce w wypadku młodzieżowych rad gmin przed wprowadzeniem art. 5b u.s.g.[36] Podobne stanowisko prezentowało Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji, Rada Ministrów. W 2013 roku poseł Zbigniew Matuszczak zwrócił się do ministra administracji i cyfryzacji z zapytaniem o podstawę prawną powołania młodzieżowej rady powiatu ryckiego[37]. Podmiot ten podmiot został powołany na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1[38], ale uchwałę zakwestionował organ nadzorczy[39]. W odpowiedzi przekazano stanowisko wojewody lubelskiego, który na prośbę ministerstwa odniósł się do sprawy[40]. W jego ocenie młodzieżowej rady jest możliwe wyłącznie na szczeblu gminnym, albowiem ustawodawca przewidział tylko taką możliwość. Wojewoda podzielił także pogląd o zakresowym charakterze art. 4 ust. 1 pkt 1:

> w szczególności nie można uznać, że przepisem regulującym tę kwestię jest przywołany art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o samorządzie powiatowym, gdyż przepis ten określa jedynie edukację publiczną jako zadanie powiatu[41].

Nie ustosunkowując się do przytoczonej analizy, ministerstwo wskazało na formę konsultacji społecznych (a więc art. 3d u.s.p.) jako tę, która mogłaby w pewnym stopniu rekompensować niemożność powołania młodzieżowej rady powiatu. Z kolei podczas konsultacji rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (której tematem było powołanie Rady Dialogu z Młodym Pokoleniem), organizacje społeczne wskazywały, że brakuje uwzględnienia w nim członków młodzieżowych rad powiatów (jak też młodzieżowych sejmików województw). Projektodawca ustosunkował się do tych uwag w następujący sposób: „w aktualnym stanie prawnym brak jest podstawy prawnej funkcjonowania młodzieżowych rad powiatowych i młodzieżowych rad wojewódzkich"[42]. Jako że nie ma odpowiednich podstaw prawnych umożliwiających powołanie młodzieżowej rady powiatu, trzeba się zastanowić, czy należałoby znowelizować ustawę o samorządzie powiatowym, aby podmioty te mogły legalnie funkcjonować — tak jak młodzieżowe rady gmin, działające na podstawie art. 5b ustawy o samorządzie gminnym.

---

[36] Wyrok NSA w Rzeszowie z dnia 21 maja 1997 roku, SA/Rz 139/97, CBOSA.

[37] Zapytanie nr 3554 w sprawie możliwości powołania Młodzieżowej Rady Powiatu w powiecie ryckim (Sejm VII kadencji).

[38] Uchwała nr XXIV/132/12 Rady Powiatu w Rykach z dnia 28 września 2012 roku w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Powiatu Ryckiego (Biuletyn Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Rykach).

[39] Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Lubelskiego NK-II.4131.297.2012 z dnia 2 listopada 2012 roku.

[40] Odpowiedź podsekretarza stanu w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji na zapytanie nr 3554 w sprawie możliwości powołania Młodzieżowej Rady Powiatu w powiecie ryckim (Sejm VII kadencji).

[41] *Ibidem.*

[42] Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, wraz z uzasadnieniem. DKPL.WK.10.2.60.2019.JS(11) RM-10-118-19 UD543.

© for this edition by CNS

IV Potrzeba nowelizacji ustawy o samorządzie powiatowym

a) Młodzieżowe rady powiatów jako czynniki partycypacji społecznej

Wpływ młodzieżowej rady powiatu na stan regionalnej partycypacji społecznej i społeczeństwa obywatelskiego można rozpatrywać w dwóch aspektach: w odniesieniu do zarówno członków tych podmiotów, jak i regionalnej społeczności. Młodzieżowi radni mają kontakt z radą oraz zarządem powiatu, mogą się także bliżej zapoznać ze strukturą i działalnością starostwa powiatowego. Zgromadzone przez nich doświadczenie może być też wykorzystane przy ewentualnym późniejszym pełnieniu funkcji publicznej[43]. Powiatowa wspólnota samorządowa jest natomiast odbiorcą i beneficjentem projektów realizowanych przez członków m.r.p.[44] Dla przykładu można podać tutaj opiniowanie projektów aktów organów powiatu, organizowanie konferencji dla młodzieży, warsztatów dla samorządów uczniowskich, akcji charytatywnych czy też upowszechnianie historii powiatu wśród młodego pokolenia. Aktywność członków m.r.p. może być nie tylko okazją do biernego uczestnictwa mieszkańców powiatu w przeprowadzanych projektach, lecz także skłaniać ich do podjęcia własnej działalności, czy to właśnie w ramach młodzieżowej rady powiatu następnej kadencji, czy poza nią[45]. Należy więc stwierdzić, że istnienie takich podmiotów przyczynia się do wzrostu regionalnej aktywności społecznej, co jest niewątpliwie pozytywne.

b) Impuls do powoływania kolejnych młodzieżowych rad powiatów

Jak wskazano, m.r.p. istnieją w blisko 10% powiatów, co nie wskazuje na zbyt dużą popularność tej formy partycypacji młodzieży. Wydaje się, że właśnie nieuregulowanie kwestii dotyczących tych podmiotów na szczeblu ustawowym jest najważniejszą przyczyną tego stanu rzeczy. Niestworzenie klarownej podstawy prawnej, jak również stanowiska organów nadzoru (jak w wypadku młodzieżowej rady powiatu ryckiego) i administracji rządowej mogą prowadzić do wniosku o niemożności powołania m.r.p. Nie chcąc ryzykować unieważnienia uchwały przez wojewodę, organy samorządu rezygnują z takich planów. Taką tezę potwierdza przykład młodzieżowych rad gmin, które w okresie od 1990 do 2001 roku działały bez właściwej podstawy prawnej[46]. W tych latach, według opracowania Rady Dzieci i Młodzieży przy Ministrze Edukacji Narodowej, liczba m.r.g. nie przekraczała 50 — podmioty te były więc jeszcze mniej rozpowszechnione niż

---

[43] B. Jaworska-Dębska, *Partycypacja społeczna w samorządzie terytorialnym. Przemiany koncepcji prawnej i praktyki w latach 1990–2020. Zagadnienia wybrane.* „Samorząd Terytorialny" 2020, nr 3, s. 59.

[44] S. Iwanowski, *Prawne formy organizowania się społeczeństwa*, „Samorząd Terytorialny" 2010, nr 1–2, s. 29.

[45] K. Płonka-Bielenin, *Młodzieżowe Rady Gmin — 13 lat doświadczeń*, „Samorząd Terytorialny" 2015, nr 11, s. 85.

[46] B. Jaworska-Dębska, *op. cit.*, s. 58.

© for this edition by CNS

obecnie m.r.p., uwzględniając liczbę gmin i powiatów[47]. Dopiero po wprowadzeniu do ustawy o samorządzie gminnym art. 5b, na podstawie którego rada gminy może powołać młodzieżową radę gminy, liczba tych podmiotów zaczęła gwałtownie rosnąć, a obecnie wynosi ponad 500. Można więc przyjąć założenie, że podobne zjawisko dałoby się zaobserwować w przypadku młodzieżowych rad powiatów, co (w kontekście ich pozytywnego wpływu na rozwój regionalnej społeczności) byłoby pożądane.

c) Potrzeba określenia jednolitych standardów

Rozbieżności między poszczególnymi młodzieżowymi radami powiatów prowadzą nie tylko do trudności w skonstruowaniu ich jednej definicji, lecz przede wszystkim do ich niejednolitego statusu prawnego. Ustawodawca, oprócz wskazania podstawy prawnej, powinien określić co najmniej procedurę powołania m.r.p. (wskazanie organu, który ma ten podmiot powołać) oraz pełnione przez nie funkcje (i wiążące się z tym uprawnienia). Jednocześnie ustanowiona zostałaby obejmująca wszystkie podmioty nazwa. Jednolite uregulowania w tych kwestiach byłyby pożądane, gdyż wszystkie tego typu instytucje traktowane byłyby jednakowo. Mogłoby to zapobiec sytuacji, w której ze względu na jakość nieformalnych kontaktów strony społecznej, chcącej stworzyć m.r.p., z władzami powiatu powoływany podmiot ma lepsze lub gorsze uprawnienia. Takie rozwiązanie w dalszym ciągu pozostawiałoby samorządom dużą swobodę przy ustalaniu kwestii takich jak długość kadencji czy liczba członków, które mogłyby być dostosowane każdorazowo do regionalnych warunków[48].

Na marginesie można wskazać na klasyfikację uchwał powołujących młodzieżowe rady powiatu. W analogicznych przypadkach uchwał powołujących młodzieżowe rady gminy w doktrynie nie budzi wątpliwości pogląd, że należy zakwalifikować je jako akty prawa miejscowego, a więc powszechnie obowiązującego[49]. Są więc one publikowane w wojewódzkich dziennikach urzędowych. W wypadku m.r.p. nie można jednak wskazać reguły w tym zakresie. Trzeba oczywiście pamiętać, że jednym z warunków uznania danego aktu za akt prawa powszechnie obowiązującego jest jego oparcie na właściwej podstawie prawnej[50], co w kwestii powoływania m.r.p. (jak wykazano) nie zostało dochowane. Organy powiatu natomiast działały zapewne w odwrotnym przeświadczeniu — w przeciwnym

---

[47] P. Wasilewski *et al.*, *O młodzieżowych radach. Analiza Młodzieżowych Rad w Polsce na rok 2018*, Warszawa 2018, s. 14.

[48] D. Tykwińska-Rutkowska, *Młodzieżowe rady gmin i gminne rady seniorów jako forma partycypacji mieszkańców gminy (społeczności lokalnych) w samorządzie terytorialnym*, „Samorząd Terytorialny" 2017, nr 9, s. 56.

[49] A. Szewc, *Komentarz do art. 5b*, [w:] *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, red. G. Jyż, Z. Pławecki, A. Szewc, Warszawa 2012, Lex.

[50] T. Moll, *Komentarz do art. 5b*, [w:] *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, red. B. Dolnicki, Warszawa 2018, Lex.

© for this edition by CNS

razie nie podejmowałyby aktów, które w ich ocenie byłyby nielegalne. Mimo to zdecydowana większość uchwał, na których podstawie opiera się funkcjonowanie m.r.p., nie była publikowana w wojewódzkich dziennikach urzędowych. Jedynym wyjątkiem jest tutaj uchwała Rady Powiatu Nowotomyskiego w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Powiatu Nowotomyskiego, która została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego[51]. Jako jej podstawę prawną wskazano art. 4 ust. 1 pkt 1 u.s.p., w związku z czym niezakwestionowanie jej przez organ nadzoru może budzić zdziwienie. Ten przypadek nie może jednakże prowadzić do uznania legalności innych tego typu uchwał — należy powtórzyć pogląd WSA w Gliwicach w analogicznej sprawie: „praktyka przyjęta w innych regionach kraju nie może konwalidować braku podstaw prawnych do wydania uchwały [...] oraz wpływać na ocenę Sądu przy rozpatrywaniu przedmiotowej skargi"[52]. Tak więc i w tym wymiarze umocowanie ustawowe m.r.p. mogłoby przynieść pozytywne skutki, albowiem wszystkie samorządy ustanawiające te podmioty byłyby zmuszone traktować akty powołujące jednolicie. Analizując przykład uchwał powołujących m.r.g. uprawnione wydaje się twierdzenie, że takie i akty dotyczące m.r.p. byłyby klasyfikowane jako akty prawa miejscowego.

Podsumowując kwestię nowelizacji ustawy o samorządzie powiatowym, należy stwierdzić, że krok taki byłby korzystny. Uporządkowanie statusu prawnego młodzieżowych rad powiatów oraz określenie ich jednolitych standardów w najważniejszych kwestiach mogłoby prowadzić do większego rozpowszechnienia tych podmiotów, a ich działalność z kolei wpływałaby pozytywnie na stan społeczeństwa obywatelskiego w regionie. Z tych powodów umocowanie ustawowe m.r.p. należy uznać za jak najbardziej zasadne.

Podsumowanie

Wprowadzony w 2001 roku art. 5b ustawy o samorządzie gminnym dał podstawę prawną funkcjonowaniu młodzieżowych rad gmin, był także impulsem do powoływania kolejnych tego typu podmiotów. Podobieństw między nimi a młodzieżowymi radami powiatów można doszukiwać się na wielu płaszczyznach. Podmioty te mają taką samą strukturę (co wynika oczywiście z analogi między radą gminy a radą powiatu, na których są wzorowane). Podobne rozwiązania widoczne są przy uregulowaniu takich kwestii, jak wiek członków, sposób ich wyboru czy opieka administracyjno-merytoryczna[53]. Także w aspekcie ich działalności trudno doszukiwać się różnic — zarówno m.r.g., jak i m.r.p. podejmują uchwały,

---

[51] Uchwała nr XXXV/254/2017 Rady Powiatu Nowotomyskiego z dnia 26 października 2017 roku w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Powiatu Nowotomyskiego, Dz.Urz. Woj. 2017.7289.

[52] Wyrok WSA w Gliwicach z dnia 30 czerwca 2011 roku, IV SA/Gl 492/11, CBOSA.

[53] M. Augustyniak, *Prawa i obowiązki radnego jednostki samorządu terytorialnego*, Warszawa 2014, Lex.

© for this edition by CNS

organizują konkursy i warsztaty itp.[54] Inny jest zasięg geograficzny tychże aktywności, co jest dość naturalne. W obu tych przypadkach zdarzają się również trudności prowadzące do zawieszenia bądź nawet zakończenia funkcjonowania. W związku z tym nie ma, jak się wydaje, dostatecznych powodów, dla których młodzieżowe rady miałyby istnieć na szczeblu gminny, a na poziomie powiatów — nie. Funkcjonowanie m.r.g. jest pozytywnie oceniane przez doktrynę. Co więcej, prezentowane są także stanowiska opowiadające się za zmianą lakonicznej treści art. 5b u.s.g. i nadaniem tym podmiotom uprawnień wiążących w stosunku do organów gminy, jak na przykład prawo inicjatywy uchwałodawczej[55]. Przygotowywane są także kolejne propozycje nowelizacji ustawy o samorządzie gminnym, regulujące w bardziej szczegółowy sposób status prawny m.r.g. i nadające im większe uprawnienia[56]. Może to świadczyć o przyjęciu się tej formy partycypacji społecznej w polskim systemie prawnym[57]. Mając na względzie ten czynnik, a także wyraźne podobieństwa między młodzieżowymi radami gmin i powiatów, stwierdzić można, że jeśli ustawodawca zdecyduje się na umocowanie ustawowe m.r.p., ocena tego kroku będzie (tak jak w wypadku m.r.g.) pozytywna.

Bibliografia

Literatura

Augustyniak M., *O pozorności praw obywatelskich w przestrzeni publicznej na podstawie wybranych mechanizmów partycypacji społecznej w samorządzie terytorialnym*, „Przegląd Prawa Publicznego" 2018, nr 3, s. 81–92.

Augustyniak M., *Prawa i obowiązki radnego jednostki samorządu terytorialnego*, Warszawa 2014.

Augustyniak M., *Uczestnik partycypacji w gminie — bilans zysków i strat*, „Przegląd Prawa Publicznego" 2015, nr 7–8, s. 140–150.

Banat M., *Konsultacje społeczne w samorządzie terytorialnym*, „Samorząd Terytorialny" 2014, nr 1–2, s. 13–25.

Brodacki D., *Działania ustawodawcy polskiego na rzecz zwiększania zaangażowania obywateli w wykonywanie zadań publicznych i krzewienia idei samorządności na szczeblu gminy. Ciągle dojrzewająca demokracja czy konieczna potrzeba umocnienia i redefinicji prawnej podmiotów obywatelskich?*, „Przegląd Prawa Publicznego" 2017, nr 9, s. 107–116.

[54] M. Augustyniak, *Uczestnik partycypacji w gminie — bilans zysków i strat*, „Przegląd Prawa Publicznego" 2015, 7–8, s. 10.

[55] M. Augustyniak, *O pozorności praw obywatelskich w przestrzeni publicznej na podstawie wybranych mechanizmów partycypacji społecznej w samorządzie terytorialnym*, „Przegląd Prawa Publicznego" 2018, nr 3, s. 88.

[56] Projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy o samorządzie województwa (Senat X kadencji, druk nr 186). Autor niniejszego tekstu bierze udział w pracach nad tym projektem.

[57] D. Brodacki, *Działania ustawodawcy polskiego na rzecz zwiększania zaangażowania obywateli w wykonywanie zadań publicznych i krzewienia idei samorządności na szczeblu gminy. Ciągle dojrzewająca demokracja czy konieczna potrzeba umocnienia i redefinicji prawnej podmiotów obywatelskich?*, „Przegląd Prawa Publicznego" 2017, nr 9, s. 111.

© for this edition by CNS

Czachor R., *Ewolucja paradygmatu współzarządzania (*governance*) i problemy w jego wdrażaniu*, „Zeszyty Naukowe UJW. Studia z Nauk Społecznych" 2016, nr 9, s. 63–77.
Dawidowicz W., *Zagadnienia ustroju administracji państwowej w Polsce*, Warszawa 1969.
Inglot-Brzęk E., *Znaczenie roli władz samorządowych w kształtowaniu partycypacji obywatelskiej*, „Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy" 2017, nr 2, s. 329–348.
Iwanowski S., *Prawne formy organizowania się społeczeństwa*, „Samorząd Terytorialny" 2010, nr 1–2, s. 22–30.
Jaworska-Dębska B., *Partycypacja społeczna w samorządzie terytorialnym. Przemiany koncepcji prawnej i praktyki w latach 1990–2020. Zagadnienia wybrane*, „Samorząd Terytorialny" 2020, nr 3, s. 49–64.
Kowalczyk L., *Współczesne zarządzanie publiczne jako wynik procesu zmian w podejściu do administracji publicznej*, „Zeszyty Naukowe Wałbrzyskiej Wyższej Szkoły Zarządzania i Przedsiębiorczości" 2008, nr 1, s. 4–14.
Łukomska-Szarek J., *Budżetowanie partycypacyjne jako instrument współzarządzania sferą publiczną*, „Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy" 2014, nr 4, s. 137–144.
Marchaj R., *Samorządowe konsultacje społeczne*, Warszawa 2016.
Matczak M., *Kompetencja organu administracji publicznej*, Kraków 2004.
Mazurkiewicz D., *Pojęcie kompetencji w prawie administracyjnym*, „Państwo i Prawo" 1988, nr 3, s. 72–85.
Moll T., *Komentarz do art. 5b*, [w:] *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, red. B. Dolnicki, Warszawa 2018.
Niewiadomski Z., *Komentarz do art. 5b*, [w:] *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, Warszawa 2011.
Oramus M., *Model współzarządzania (*governance*) i problemy dotyczące jego wdrażania w administracji publicznej*, „Rocznik Administracji Publicznej" 2015, nr 1, s. 179–195.
Płonka-Bielenin K., *Młodzieżowe Rady Gmin — 13 lat doświadczeń*, „Samorząd Terytorialny" 2015, nr 11, s. 77–85.
Sokalska E., *Znaczenie konsultacji społecznych w demokracji partycypacyjnej*, „Opolskie Studia Administracyjno-Prawne" 2016, nr 3, s. 163–176.
Sokolewicz W., Zubik M., *Komentarz do art. 7*, [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, t. 1, red. L. Garlicki, M. Zubik, Warszawa 2016.
Szewc A., *Komentarz do art. 5b*, [w:] *Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz*, red. G. Jyż, Z. Pławecki, A. Szewc, Warszawa 2012.
Tykwińska-Rutkowska D., *Młodzieżowe rady gmin i gminne rady seniorów jako forma partycypacji mieszkańców gminy (społeczności lokalnych) w samorządzie terytorialnym*, „Samorząd Terytorialny" 2017, nr 9, s. 53–65.
Wasilewski P. *et al.*, *O młodzieżowych radach. Analiza Młodzieżowych Rad w Polsce na rok 2018*, Warszawa 2018.
Więcławski Ł., Ziółkowski D., *Status prawny członka młodzieżowej rady gminy*, „Samorząd Terytorialny" 2018, nr 9, s. 72–81.
Ziółkowski D., *Komentarz do art. 5c*, [w:] *Ustawy samorządowe. Komentarz*, red. S. Gajewski, A. Jakubowski, Warszawa 2018.
Ziółkowski D., *Obywatelska inicjatywa uchwałodawcza jako instrument partycypacji społecznej*, „Zeszyt Studencki Kół Naukowych Wydziału Prawa i Administracji UAM" 2018, nr 8, s. 331–344.

Orzecznictwo

Wyrok NSA w Rzeszowie z dnia 21 maja 1997 roku, SA/Rz 139/97, CBOSA.
Wyrok NSA w Katowicach z dnia 23 marca 2000 roku, II SA/Ka 2407/99, CBOSA.

© for this edition by CNS

Wyrok WSA w Gliwicach z dnia 30 czerwca 2011 roku, IV SA/Gl 492/11, CBOSA.
Wyrok WSA w Gdańsku z dnia 21 stycznia 2016 r., III SA/Gd 847/15, CBOSA.
Wyrok WSA w Kielcach z dnia 13 kwietnia 2017 roku, II SA/Ke 38/17, CBOSA.
Wyrok WSA w Bydgoszczy z dnia 19 grudnia 2017 roku, II SA/Bd 1076/17, CBOSA.

Akty prawne i dokumenty

Odpowiedź podsekretarza stanu w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji na zapytanie nr 3554 w sprawie możliwości powołania Młodzieżowej Rady Powiatu w powiecie ryckim (Sejm VII kadencji).
Projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym (Sejm IX kadencji, druk nr 576).
Projekt ustawy o zmianie ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy o samorządzie województwa (Senat X kadencji, druk nr 186).
Rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Lubelskiego z dnia 2 listopada 2012 roku, NK-II.4131.297.2012.
Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, wraz z uzasadnieniem, DKPL.WK.10.2.60.2019.JS(11) RM-10-118-19 UD543.
Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym, Dz.U. z 2020 r. poz. 920.
Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 713.
Uchwała nr 44/V/90 Rady Miasta Częstochowy z dnia 19 września 1990 roku w sprawie utworzenia Rad: Dziecięcej i Młodzieżowej Miasta Częstochowy (Biuletyn Informacji Publicznej Urzędu Miasta Częstochowy).
Uchwała nr X/78/2007 Rady Powiatu Chojnickiego z dnia 8 listopada 2007 roku w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Powiatu Chojnickiego oraz określenia zasad i trybu pracy Młodzieżowej Rady Powiatu Chojnickiego (Biuletyn Informacji Publicznej Powiatu Chojnickiego).
Uchwała nr XXIV/132/12 Rady Powiatu w Rykach z dnia 28 września 2012 roku w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Powiatu Ryckiego (Biuletyn Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Rykach).
Uchwała nr XXV/288/2013 Rady Powiatu Chojnickiego z dnia 29 sierpnia 2013 roku w sprawie likwidacji Młodzieżowej Rady Powiatu Chojnickiego (Biuletyn Informacji Publicznej Powiatu Chojnickiego).
Uchwała nr XII/55/2015 Rady Powiatu Chrzanowskiego z dnia 30 września 2015 roku w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Powiatu Chrzanowskiego oraz określenia zasad i trybu pracy Młodzieżowej Rady Powiatu. (Biuletyn Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Chrzanowie).
Uchwała nr XXXV/254/2017 Rady Powiatu Nowotomyskiego z dnia 26 października 2017 roku w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Powiatu Nowotomyskiego, Dz.Urz. Woj. 2017.7289.
Uchwała nr 95/294/20 Zarządu Powiatu Wołowskiego z dnia 26 sierpnia 2020 roku w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Powiatu Wołowskiego i nadania jej statutu (Biuletyn Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Wołowie).
Zapytanie nr 3554 w sprawie możliwości powołania Młodzieżowej Rady Powiatu w powiecie ryckim (Sejm VII kadencji).
Zarządzenie nr 15/2016 Starosty Polickiego z dnia 31 marca 2016 roku w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Regionu w Policach (Biuletyn Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Policach).
Zarządzenie nr 73/2019 Starosty Legnickiego z dnia 7 października 2019 r. w sprawie powołania Młodzieżowego Zespołu Doradczego Starosty Legnickiego i nadania mu statutu (Biuletyn Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Legnicy).

© for this edition by CNS

Źródła internetowe

Informacje o Młodzieżowym Zespole Doradczym Starosty Dąbrowskiego, https://powiatdabrowski.pl/aktualnosci/inauguracyjne-spotkanie-m%C5%82odzie%C5%BCowego-zespo%C5%82u--doradczego-starosty-d%C4%85browskiego.html.

Informacje o Forum Młodzieży Powiatu Gliwickiego, http://www.starostwo.gliwice.pl/aktualnosci--pl/mlodziez-pelna-inicjatywy.html.

Informacje o Młodzieżowej Radzie Powiatu Myślenickiego, http://www.myslenicki.pl/wcag/dokumenty/archnuke/mlod_r_p/.

© for this edition by CNS

Studenckie Prace Prawnicze, Administratywistyczne i Ekonomiczne 37, 2021
© for this edition by CNS